

Podstawy Kryptografii sem. V

Krzysztof Barden 210139
Przemysław Fortuna 210176
Kacper Hałaszczak 210197

ZADANIE 1 ZESTAW I

1. Wstęp

Celem zadania było napisanie programu szyfrującego/deszyfrującego dane wprowadzone przez użytkownika z wykorzystaniem algorytmu DES.

2. Opis algorytmu

Algorytm DES (Data Encryption Standard) – symetryczny szyfr blokowy zaprojektowany w 1975 przez IBM pracujący na 64-bitowych pakietach danych. Zarówno do szyfrowania jak i deszyfrowania stosuje się ten sam algorytm. Klucz jest 64-bitowy ale użyteczne informacje zajmują 56 bitów (pomija się co ósmy bit który jest bitem parzystości).

2.1 Działanie algorytmu

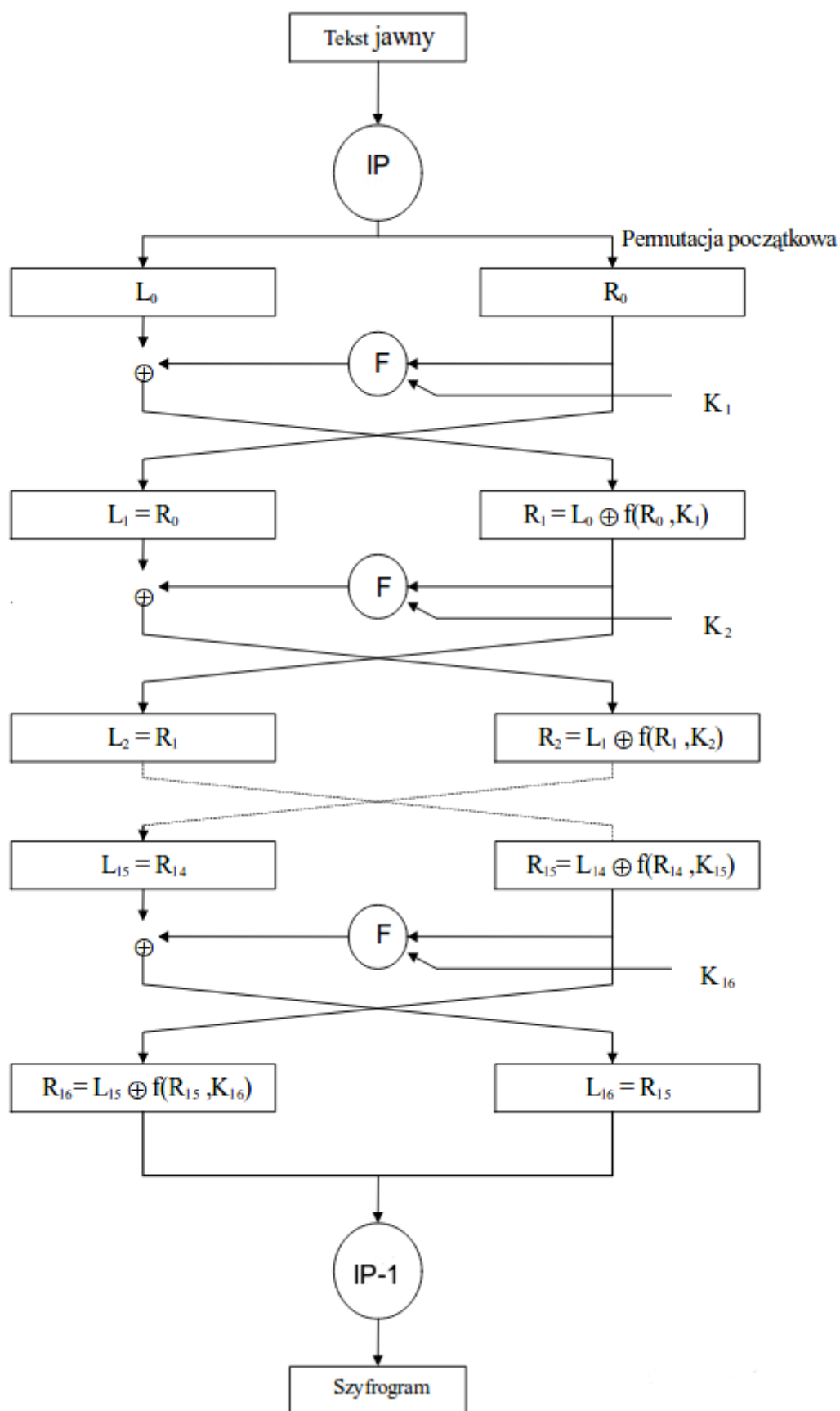
Tekst jawny (64-bitowy blok) poddawany jest wstępnej permutacji używając bloku permutacji początkowej (Tabela 1. blok IP). Potem dzielony jest na dwa podciągi 32-bitowe (Rysunek 1.). Następnie wykonywanych jest 16 cykli jednakowych operacji nazywanych funkcjami F. Po ostatnim cyklu lewa i prawa strona są łączone i poddawane permutacji końcowej używając bloku permutacji końcowej (Tabela 2. blok IP-1).

58	50	42	34	26	18	10	2	60	52	44	36	28	20	12	4
62	54	46	38	30	22	14	6	64	56	48	40	32	24	16	8
57	49	41	33	25	17	9	1	59	51	43	35	27	19	11	3
61	53	5	37	29	21	13	5	63	55	47	39	31	23	15	7

Tabela 1. Blok IP

40	8	48	16	56	24	64	32	39	7	47	15	55	23	63	31
38	6	46	14	54	22	62	30	37	5	45	13	53	21	61	29
36	4	44	12	52	20	60	28	35	3	43	11	51	19	59	27
34	2	42	10	50	18	58	26	33	1	41	9	49	17	57	25

Tabela 2. Blok IP-1

Po zredukowaniu klucza do 56 bitów poprzez pominięcie bitów parzystości ciąg bitów poddawany jest permutacji wejściowej (tabela 3), po czym dzielony jest na dwa podciągi 28-bitowe. Następnie połowy te przesuwane są w lewo o jeden lub dwa bity, zależnie od numeru cyklu (tabela 4). Po połączeniu nowo powstałych ciągów wybiera się 48 z 56 bitów (tabela 5, permutacja z kompresją). Tak otrzymujemy klucz dla i -cyklu (gdzie i jest numerem cyklu), $i = 1, \dots, 16$.

57	49	41	33	25	17	9	1	58	50	42	34	26	18
10	2	59	51	43	35	27	19	11	3	60	52	44	36
63	55	47	39	31	23	15	7	62	54	46	38	30	22
14	6	61	53	45	37	29	21	13	5	28	20	12	4

Tabela 3. Permutacja klucza PC-1

NR ITERACJI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Liczb. Przes.	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1

Tabela 4. Tablica przesunięć połówek klucza

14	17	11	24	1	5	3	28	15	6	21	10
23	19	12	4	26	8	16	7	27	20	13	2
41	52	31	37	47	55	30	40	51	45	33	48
44	49	39	56	34	53	46	42	50	36	29	32

Tabela 5. Permutacja klucza PC-2 (permutacja z kompresją)

2.3 Funkcja F

W funkcji F (Rysunek 2.) prawa połowa bloku danych jest poddawana permutacji z rozszerzeniem (Tabela 6.), czyli z 32 do 48 bitów. Następnie, nowo powstały podciąg bitów, łączony jest za pomocą poelementowej sumy modulo 2 z 48 bitami przesuniętego i spermutowanego klucza. Otrzymany ciąg dzielony jest na 8 części i wprowadzany do skrzynek S-boxów (Tabela 8.), gdzie z 6-bitowych podciągów na wyjściu otrzymujemy 4-bitowe podciągi, które łączymy ze sobą. Powstały ciąg jest na wyjściu poddany permutacji (Tabela 7.).

32	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9
8	9	10	11	12	12	12	13	14	15	16	17
16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25
24	25	26	27	28	29	28	29	30	31	32	1

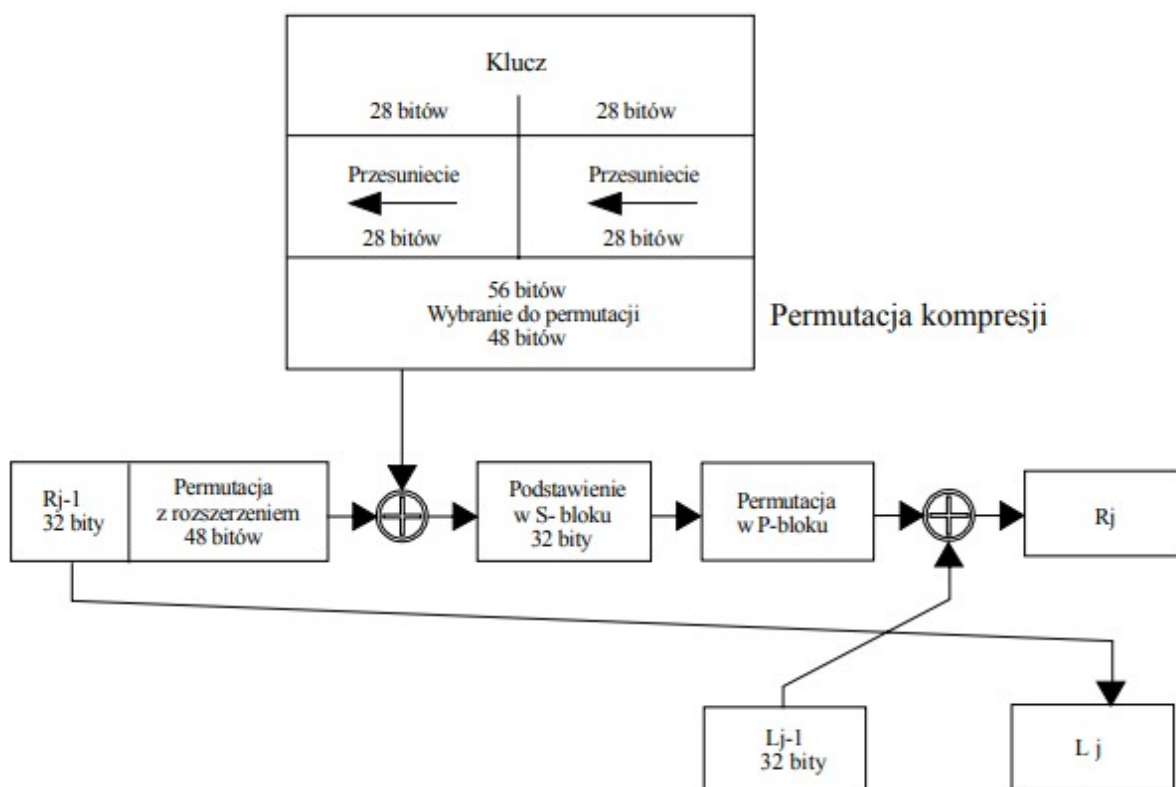
Tabela 6. Permutacja rozszerzenia (E)

16	7	20	21	29	12	28	17	1	15	23	26	5	18	31	10
2	8	24	14	32	27	3	9	19	13	30	6	22	11	4	25

Tabela 7. Permutacja P-bloku

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
0	14	4	13	1	2	15	11	8	3	10	6	12	5	9	0	7	S1
1	0	15	7	4	14	2	13	1	10	6	12	11	9	5	3	8	
2	4	1	14	8	13	6	2	11	15	12	9	7	3	10	5	0	
3	15	12	8	2	4	9	1	7	5	11	3	14	10	0	6	13	
0	15	1	8	14	6	11	3	4	9	7	2	13	12	0	5	10	S2
1	3	13	4	7	15	2	8	14	12	0	1	10	6	9	11	5	
2	0	14	7	11	10	4	13	1	5	8	12	6	9	3	2	15	
3	13	8	10	1	3	15	4	2	11	6	7	12	0	5	14	9	
0	10	0	9	14	6	3	15	5	1	13	12	7	11	4	2	8	S3
1	13	7	0	9	3	4	6	10	2	8	5	14	12	11	15	1	
2	13	6	4	9	8	15	3	0	11	1	2	12	5	10	14	7	
3	1	10	13	0	6	9	8	7	4	15	14	3	11	5	2	12	
0	7	13	14	3	0	6	9	10	1	2	8	5	11	12	4	15	S4
1	13	8	11	5	6	15	0	3	4	7	2	12	1	10	14	9	
2	10	6	9	0	12	11	7	13	15	1	3	14	5	2	8	4	
3	3	15	0	6	10	1	13	8	9	4	5	11	12	7	2	14	
0	2	12	4	1	7	10	11	6	8	5	3	15	13	0	14	9	S5
1	14	11	2	12	4	7	13	1	5	0	15	10	3	9	8	6	
2	4	2	1	11	10	13	7	8	15	9	12	5	6	3	0	14	
3	11	8	12	7	1	14	2	13	6	15	0	9	10	4	5	3	
0	12	1	10	15	9	2	6	8	0	13	3	4	14	7	5	11	S6
1	10	15	4	2	7	12	9	5	6	1	13	14	0	11	3	8	
2	9	14	15	5	2	8	12	3	7	0	4	10	1	13	11	6	
3	4	3	2	12	9	5	15	10	11	14	1	7	6	0	8	13	
0	4	11	2	14	15	0	8	13	3	12	9	7	5	10	6	1	S7
1	13	0	11	7	4	9	1	10	14	3	5	12	2	15	8	6	
2	1	4	11	13	12	3	7	14	10	15	6	8	0	5	9	2	
3	6	11	13	8	1	4	10	7	9	5	0	15	14	2	3	12	
0	13	2	8	4	6	15	11	1	10	9	3	14	5	0	12	7	S8
1	1	15	13	8	10	3	7	4	12	5	6	11	0	14	9	2	
2	7	11	4	1	9	12	14	2	0	6	10	13	15	3	5	8	
3	2	1	14	7	4	10	8	13	15	12	9	0	3	5	6	11	

Tabela 8. S-boksów

Rysunek 2. Wyznaczanie wartości funkcji F dla DES

Deszyfrowanie polega na zastosowaniu tych samych operacji w odwrotnej kolejności (różni się od szyfrowania tylko wyborem podkluczy, który teraz odbywa się od końca).

3. Implementacja

Program został zaimplementowany w technologii WPF w oparciu o język C# oraz .Net Framework. Aplikacja pozwala na wprowadzenie tekstu jawnego wiadomości w formacie znaków UTF8 poprzez wpisanie w podane pole lub poprzez wybór pliku .txt oraz wpisanie klucza poprzez wpisanie w podane pole.

4. Bibliografia

- [1]http://sun.aei.polsl.pl/~kfrancik/bsk/dokumenty/opis_DES.pdf
- [2]https://pl.wikipedia.org/wiki/Data_Encryption_Standard
- [3]https://en.wikipedia.org/wiki/Data_Encryption_Standard
- [4]http://wazniak.mimuw.edu.pl/images/0/0f/Bsi_04_wykl.pdf
- [5]https://pl.wikipedia.org/wiki/Dane_tabelaryczne_algorytmu_DES#Permutacja_rozszerzona